

Sendt via www.blivhoert.kk.dk

31. oktober 2024

Københavns Museums svar på offentliggørelse af forslag til lokalplan Jernbanebyen og kommuneplantillæg med miljørapport, miljøkonsekvensrapport og udbygningsaftale, Vesterbro/Kgs. Enghave
Sagsnr. 2024-0383281

Tak for den tilsendte offentliggørelse af *forslag til lokalplan Jernbanebyen og kommuneplantillæg med miljørapport, miljøkonsekvensrapport og udbygningsaftale, Vesterbro/Kgs. Enghave*.

Københavns Museum har gennemgået forslaget med henblik på vurdering af de kulturhistoriske – herunder arkæologiske - forhold.

Lokalplanens forhold til arkitektoniske og kulturhistoriske værdier

Indledningsvist skal det fastslås, at det aktuelle lokalplansområde har meget væsentlig kulturhistorisk betydning og af denne årsag bl.a. er defineret som vigtigt kulturmiljø i Københavns Kommuneplan fra 2019, ligesom Slots- og Kulturstyrelsen har udpeget en del af området som nationalt industriminde.

Der kan hér ikke mindst peges på, at Centralværkstedet ikke blot er et af de første bud på et moderne industriområde og således eksponent for en betydningsfuld del af hele hovedstadens dna, men også med sin størrelse og funktionalitet bærer en væsentlig fortælling om togdriftens betydning for både København og Danmark i det 21. århundrede – og dermed også fortællingen om en by og et land, der blev samlet af en ny infrastrukturens muligheder på kun ganske få årtier.

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

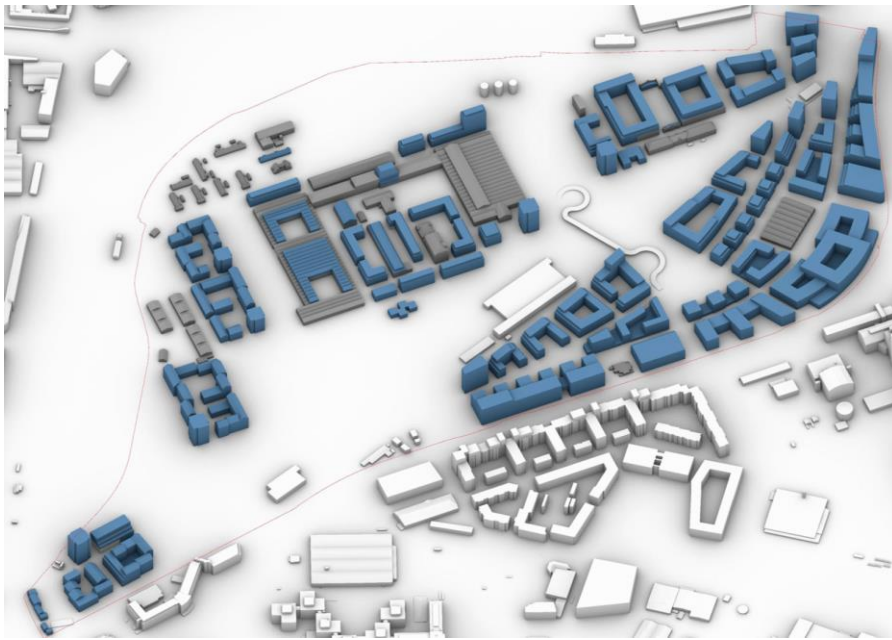
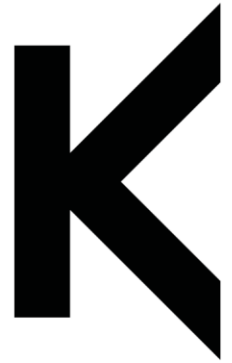

Fig. 1 - Eksempel på en mulig bebyggelsesplan for Jernbanebyen i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser (ill. fra lokalplansforslaget)

Centralværkstede fremstår stadig med en enestående autenticitet, hvor de differentierede strukturer (centralværksted, remiser, tjenesteboliger m.v.), den hierarkiske bygningsmasse og de ofte tydeligt aflæselige oprindelige funktioner

Fig. 2 - Eksempel på en mulig bebyggelse i Jernbanebyen i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser - visualiseringen understreger, hvor markant det tætte etagebyggeri vil udviske forståelsen af det unikke industriområde (ill. fra lokalplansforslaget)

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

tillader en klar historisk forståelse af, hvad der dannede rammen om det oprindelige anlæg. Forholdet understøttes af tydelig anvendelse af datidens materialer og teknologi og giver dermed et enestående tidsbillede. Endelig udgør de enkelte bygninger en helt særlig rumlige definerende af Centralværkstedets samlede billede - hele arealet er således bygget op omkring banelegemets struktur og afspejler overbevisende områdets funktion i områdets struktur.

Museet har desværre ikke haft mulighed for på detailniveau at gennemgå planforslaget, men bemærker sig som positivt, at det offentliggjorte lokalplansforslag omfatter intentioner om at udpege et større antal af områdets væsentlige bygninger som bevaringsværdige, end der tidligere har været i spil. Tilsvarende gælder det for flere af industriområdets detaljer, der angiver de oprindelige funktioner – f.eks. at jernbanespor ønskes bevaret in situ og at Toldkammerets shedtagskonstruktion ikke ændres.

Den meget kraftige udbygning og fortætning af den eksisterende bygningsmasse - både i form af nye byggefelter og som ud- og påbygning af eksisterende bygninger (jf. fig. 1) – vurderer museet dog som værende problematisk i forhold til de kulturmiljømæssige værdier på stedet.

Den omfattende fortætning af ny boligbebyggelse - i udgangspunktet etagebyggeri, der i visse områder tillades i op til 40 meters højde (sic!) – vurderes således at komme til at stå i markant modsætning til Jernbanebyens eksisterende (funktions-)arkitektur præget af lave – ofte horisontalt orienterede/langstrakte – bygninger (jf. fig. 2-3).

Fortætningen forårsager på visse steder helt specifikke komplikationer. Dette forhold kan eksemplificeres ved den ønskede rækkehusbebyggelse i haven til Mesterboligen i Den gule By. Et sådan oprindeligt og intenderet frirum bør også i fremtiden friholdes for bebyggelse m.v. for ikke blot via de enkelte bygværker men også i planstruktur m.v. at opretholde forståelsen af de indbyrdes hierarkiske sammenhæng, der kendetegner Jernbanebyens historiske bebyggelse.

Det undrer videre museet, at der vil tillades udbygninger på tage tilhørende bygninger med høj bevaringsværdi (f.eks. Vognværkstedet angivet med SAVE 3, hvor lokalplanen vil muliggøre ombygning/påbygning med to etager).

Det er for museet vanskeligt at se, at en sådan meget omfattende udbygning af de kulturhistoriske væsentlige industristrukturer er forenelige med stat og kommunes andre steder udtrykte ønsker om sikring af stedets unikke kulturmiljø (jf. Københavns Kommuneplan fra 2019 og Slots- og Kulturstyrelsens udpegning af en del af området som nationalt industriminde).

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

Fig. 3 – Visualisering af et muligt punkthus i Jernbanebyen i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser - visualiseringen understreger omfanget af højhusets dominans over Jernbanebyens øvrige (funktions-)arkitektur præget af lave – ofte langstrakte – bygninger (ill. fra lokalplansforslaget)

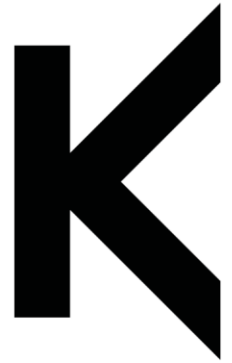
Københavns Museum er dermed ikke enig i lokalplansforslagets angivelser af, *at områdets kulturhistoriske fortælling fortsat kunne aflæses i varierende omfang på trods af den fortætning og udbygning planen muliggør. Lokalplanen tager således hensyn til væsentlige eksisterende værdier i bymiljøets identitet og særpræg er retvisende.*

Museet opfordrer på denne baggrund til, at lokalplanen ikke vedtages med de nuværende rammer, men omformes under større hensyntagen til de væsentlige kulturmiljømæssige værdier – herunder værdier af national karakter.

Lokalplanens forhold til arkæologiske værdier

Museet har tidligere udtalt sig om de arkæologiske værdier på arealet - hvor det kort kan siges, at planområdet er beliggende på inddæmmet land indvundet omkring år 1900 i forbindelse med etablering af jernbanen.

Den tidligere havbund og bredzone er dermed dækket af ret ny og massiv opfyld med meget begrænset arkæologisk interesse. Den forseglede havbund under opfyldslagene vil derimod potentielt kunne rumme væsentlige arkæologiske fund, ikke mindst rester af bopladser fra stenalderen og historiske vrage, der vil skulle undersøges af museet i forbindelse med kommende anlægsarbejder. Muligheden for at påtræffe væsentlige fortidsminder inden for

**KØBENHAVNS
MUSEUM**

**MUSEUM OF
COPENHAGEN**

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

lokalplansområdet er således meget afhængig af det kommende anlægsarbejders dybde under nuværende terræn.

Københavns Museum er i løbende dialog med ejere af areal med henblik på at håndtere de mulige arkæologiske interesser på arealerne.

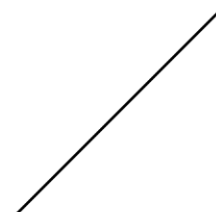
Venlig hilsen

Thomas Roland
Museumsinspektør, Arkæolog
Københavns Museum
Tlf.: +45 2155 9610
Mail: ez4e@kk.dka

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

